

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 319

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 5 iulie 1999

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE COMISIEI NAȚIONALE A VALORILOR MOBILIARE	
6.	— Ordin privind aprobarea Regulamentului nr. 3/1999 de procedură al Camerei Arbitrale a Bursei de Valori București și al Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ.....	1-8

ACTE ALE COMISIEI NAȚIONALE A VALORILOR MOBILIARE

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ORDIN

privind aprobarea Regulamentului nr. 3/1999 de procedură al Camerei Arbitrale a Bursei de Valori București și al Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ

În temeiul art. 4, 6, 13 și 14 din Legea nr. 52/1994 privind valorile mobiliare și bursele de valori,
având în vedere prevederile art. 77 din aceeași lege,
în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (4) din Regulamentul
nr. 6/1998 privind organizarea și funcționarea organismului de autoreglementare pentru piețele reglementate de valori mobiliare,
în baza Hotărârii Parlamentului României nr. 17 din 5 octombrie 1994,

Președintele Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare emite următorul ordin:

Art. 1. — Pe data prezentului ordin se aprobă Regulamentul nr. 3/1999 de procedură al Camerei Arbitrale a Bursei de Valori București și al Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ și se dispune publicarea în Monitorul Oficial al României.

Art. 2. — Regulamentul intră în vigoare la data publicării lui în Monitorul Oficial al României. Secretariatul general va asigura aducerea la îndeplinire a prezentului ordin.

PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A VALORILOR MOBILIARE,
prof. univ. dr. STEFAN BOBOC

București, 31 martie 1999.

**REGULAMENTUL Nr. 3/1999 DE PROCEDURĂ
al Camerei Arbitrale a Burssei de Valori București și al Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ**

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Camera Arbitrală a Burssei de Valori București și Camera Arbitrală a Pieței RASDAQ, denumite în continuare *camere arbitrale*, înființate prin art. 77 din Legea nr. 52/1994 privind valorile mobiliare și bursele de valori și prin art. 34 alin. (4) din Regulamentul nr. 6/1998 privind organizarea și funcționarea organismului de autoreglementare pentru piețele reglementate de valori mobiliare, sunt instituții permanente de arbitraj, fără personalitate juridică, independente în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin potrivit prezentului regulament.

(2) Camera Arbitrală (BVB/RASDAQ) are ca obiect organizarea soluționării litigiilor izvorâte din operațiuni de bursă, precum și promovarea arbitrajului privat prin oferirea unor proceduri alternative de rezolvare a diferendelor.

(3) În arbitrajul organizat de camera arbitrală (BVB/RASDAQ) se aplică regulamentul de față, întocmit în conformitate cu dispozițiile cărții a IV-a (art. 340—370³) din Codul de procedură civilă.

(4) În lipsa unei stipulații contrare exprese, părțile care recurg la arbitrajul camerei arbitrale (BVB/RASDAQ) se consideră că au acceptat prezentul regulament.

Art. 2. — (1) Litigiile dintre intermediari, dintre societățile de valori mobiliare și agenții lor, dintre agenți și cele între clienți și intermediari, izvorâte din operațiuni de bursă, pot fi supuse spre soluționare camerei arbitrale (BVB/RASDAQ), dacă părțile au încheiat o convenție arbitrală în condițiile cap. II din prezentul regulament.

(2) De asemenea, pot fi supuse spre soluționare uneia dintre cele două camere arbitrale litigiile de natura celor prevăzute la alin. (1), izvorâte din operațiuni efectuate pe alte piețe de valori mobiliare, dacă există convenție arbitrală.

(3) În cazul în care convenția arbitrală nu cuprinde o prevedere referitoare la organizarea arbitrajului de către camera arbitrală (BVB/RASDAQ), aceasta îl poate organiza la cererea comună a părților sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți, formulată în scris.

Art. 3. — (1) Fiecare cameră arbitrală se compune dintr-un număr de 10—15 arbitri numiți de Comitetul Burssei de Valori București, respectiv de Consiliul de Coordonare al Piețelor Reglementate de Valori Mobiliare (C.C.P.R.V.M.), pe termen de 3 ani, dintre persoanele care îndeplinesc cerințele prevăzute în cap. III din prezentul regulament.

(2) Arbitrii pot fi reînvestiți pe noi perioade de 3 ani.

(3) Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor. Ei nu sunt reprezentanții părților.

(4) Comitetul Burssei de Valori București și, respectiv, C.C.P.R.V.M. desemnează dintre arbitrii numiți potrivit alin. (1) un președinte care conduce camera arbitrală (BVB/RASDAQ) și căruia îi revin, în desfășurarea arbitrajului, atribuțiile prevăzute în prezentul regulament.

Art. 4. — (1) Litigiile se soluționează de un tribunal arbitral compus din 2 arbitri și un supraarbitru, aleși sau, după caz, desemnați dintre membrii unei camere arbitrale, în conformitate cu prevederile cap. III din prezentul regulament.

(2) Dacă părțile convin, litigiul se soluționează de un arbitru unic, ales dintr-un membru al camerei arbitrale prin acordul părților.

(3) Prevederile prezentului regulament în care se face referire la tribunalul arbitral se aplică în mod corespunzător și arbitrului unic.

Art. 5. — Soluționarea litigiului aparține exclusiv tribunalului arbitral. Organele Burssei de Valori București nu au dreptul să intervină în soluționarea litigiului sau să influențeze deciziile acestuia.

Art. 6. — În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității sentinței arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Art. 7. — În orice stadiu al litigiului tribunalul arbitral va încerca soluționarea litigiului pe baza înțelegerii părților.

Art. 8. — Bursa de Valori București, Piața RASDAQ, camerele arbitrale și tribunalul arbitral au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, să nu publice și să nu divulge date care ar putea prejudicia interesele părților și de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin.

Art. 9. — (1) Fiecare cameră arbitrală are un secretariat compus din asistenți arbitrali și din personal administrativ, numiți sau delegați de directorul general al Burssei de Valori București, respectiv de președintele director general al Societății de Bursă RASDAQ.

(2) Atribuțiile secretariatului sunt stabilite prin decizie a directorului general al Burssei de Valori București și, respectiv, prin decizie a președintelui director general al Societății de Bursă RASDAQ, cu acordul președintelui fiecărei camere arbitrale.

(3) Baza materială a fiecărei camere arbitrale se asigură de Bursa de Valori București, respectiv de Societatea de Bursă RASDAQ.

Art. 10. — Pentru acoperirea cheltuielilor legate de organizarea și desfășurarea arbitrajului, inclusiv pentru plata onorariilor arbitrilor, Bursa de Valori București, respectiv Piața RASDAQ, percepe la fiecare litigiu o taxă arbitrală, în cuantum și în condițiile prevăzute în normele anexate la prezentul regulament.

Art. 11. — Sediul Camerei Arbitrale a Burssei de Valori București este în municipiul București, la sediul Burssei de Valori București.

Sediul Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ este în București, la sediul Societății de Bursă RASDAQ.

CAPITOLUL II

Convenția arbitrală

Art. 12. — (1) Convenția arbitrală se încheie în scris, sub sancțiunea nulității.

(2) Convenția arbitrală se poate încheia fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită *compromis*.

Art. 13. — (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului, arătându-se numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. În lipsa unei asemenea precizări și dacă organizarea arbitrajului a fost încredințată camerei arbitrale, numirea arbitrilor se face conform prezentului regulament.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.

Art. 14. — (1) Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului și numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

(2) Compromisul se poate încheia și direct la camera arbitrală, sub semnătura părților și cu certificarea președintelui acestei camere sau a delegatului său.

Art. 15. — (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria sa competență de a soluționa un litigiu și hotărăște în această privință, după caz, să se acorde sau să nu se acorde competența instanțelor judecătorești.

necompetență sau printr-o sentință de respingere a acțiunii arbitrale, în cazul în care constată că arbitrajul nu este competent. Încheierea de respingere a excepției nu poate fi desființată decât o dată cu sentința pronunțată în fond.

CAPITOLUL III

Arbitrii. Constituirea tribunalului arbitral. Termenul și locul arbitrajului

Art. 16. — (1) Poate fi numit arbitru orice persoană fizică, de cetățenie română, cu domiciliul în România, care are capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor, se bucură de o bună reputație, este specialist în domeniul juridic ori economic sau are o experiență recunoscută în activitatea bursieră.

(2) Agenții pentru valori mobiliare nu pot fi numiți arbitri.

(3) Arbitrii sunt înscrși, cu acordul lor scris, într-o listă care va cuprinde: numele, ocupația și, după caz, specialitatea, titlurile sau prezentarea succintă a activității profesionale a fiecărui membru.

(4) Lista cuprinzând arbitrii va fi adusă la cunoștință publică și va fi pusă la dispoziție părților, la cererea lor.

Art. 17. — (1) Fiecare parte în litigiu alege un arbitru și un supleant din lista cuprinzând arbitrii. Alegerea se face prin cererea de arbitraj a reclamantului, respectiv prin întâmpinarea pârâtului sau prin comunicare scrisă.

(2) Dacă există mai multe părți, arbitrul va fi desemnat de președintele camerei arbitrale.

(3) Este nulă clauza din convenția arbitrală care prevede dreptul uneia dintre părți de a alege arbitrul în locul celeilalte părți sau de a avea mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

(4) La cererea părții, exprimată prin cererea de arbitraj sau prin întâmpinare ori prin alt act, arbitrul și supleantul se desemnează de către președintele camerei arbitrale.

Art. 18. — (1) Arbitrii aleg un supraarbitru care va prezida tribunalul arbitral.

(2) În cazul în care arbitrii nu se înțeleg asupra persoanei supraarbitrului sau nu îl aleg în termen de 3 zile de la data alegerii ori a desemnării arbitrului pârâtului, supraarbitrul va fi desemnat de președintele camerei arbitrale.

Art. 19. — (1) Dacă una dintre părți nu își numește arbitrul în condițiile stabilite prin prezentul regulament ori dacă există neînțelegeri cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, președintele camerei arbitrale va desemna dintre membrii acesteia arbitrul acestei părți ori, după caz, arbitrul unic sau supraarbitrul.

(2) Desemnarea se face în termen de 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

(3) Dacă totuși partea își va numi arbitrul după expirarea termenului, însă cel mai târziu până la constituirea tribunalului arbitral, desemnarea făcută de către președintele camerei arbitrale devine caducă.

Art. 20. — (1) În caz de împiedicare a arbitrului de a-și exercita atribuțiile, acesta va fi înlocuit prin supleantul său; dacă și acesta este împiedicat să își exercite atribuțiile, va fi înștiințată partea care l-a ales, cu invitația de a alege un nou arbitru și un nou supleant în termen de 3 zile de la primirea înștiințării, dispozițiile art. 19 fiind aplicabile în mod corespunzător.

(2) În cazul în care arbitrul și supleantul său, care nu își mai pot exercita atribuțiile, au fost desemnați de președinte, acesta va desemna de îndată un alt arbitru și un alt supleant.

(3) În caz de împiedicare a supraarbitrului de a-și exercita atribuțiile, arbitrii părților vor alege un alt supraarbitru în termen de 3 zile de la luarea la cunoștință despre aceasta.

(4) Tribunalul arbitral, în noua compunere, poate dispune, după ascultarea părților, în măsura necesară, reluarea dezbaterilor din ședințele anterioare modificării componenței sale.

Art. 21. — (1) Arbitrul sau supraarbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute de lege pentru recuzarea judecătorilor.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul numit de ea decât pentru cauze survenite după numire.

Art. 22. — (1) Arbitrul care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligat să înștiințeze părțile și pe ceilalți arbitri mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, iar dacă asemenea cauze survin după constituire, de îndată ce le-a cunoscut.

(2) Acest arbitru nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, arbitrul are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

Art. 23. — (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit prin președintele camerei arbitrale sau printr-un arbitru desemnat de el.

(3) Dacă cererea de recuzare îl privește pe arbitrul unic, ea se soluționează de președintele camerei arbitrale sau de un arbitru desemnat de el.

(4) Dacă cererea de recuzare este admisă, arbitrul, supraarbitrul sau arbitrul unic va fi desemnat în conformitate cu prezentul regulament.

Art. 24. — Experții și traducătorii vor putea fi recuzați pentru motivele prevăzute la art. 21 alin. (1). Recuzarea se soluționează de tribunalul arbitral.

Art. 25. — Arbitrii vor continua să soluționeze litigiile în curs la data expirării perioadei pentru care au fost numiți, în afară de cazul în care ar fi împiedicați din alte motive să își exercite atribuțiile.

Art. 26. — În caz de vacantare pentru orice cauză — recuzare, revocare, abținere, renunțare, împiedicare, deces — și dacă nu a fost numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să își exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrului de către partea care l-a numit, în termen de 5 zile de la data la care ea a luat cunoștință de survenirea unei asemenea împrejurări. Dacă partea nu numește un alt arbitru în acest termen, președintele camerei arbitrale desemnează noul arbitru în următoarele 3 zile. Dispozițiile de față se aplică, în mod corespunzător, și în ceea ce privește supraarbitrul.

Art. 27. — Arbitrii sunt răspunzători de daune în condițiile legii, dacă:

a) după acceptare renunță în mod nejustificat la însărcinarea lor;

b) fără motiv justificat nu participă la judecarea litigiului sau nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală ori de lege;

c) nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând sau divulgând date de care iau cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizarea părților;

d) încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin potrivit prezentului regulament.

Art. 28. — (1) Tribunalul arbitral se consideră constituit la data alegerii sau, după caz, a desemnării supraarbitrului sau a arbitrului unic.

(2) Membrii tribunalului arbitral care acceptă numirea vor semna un angajament, în termen de 48 de ore, de a înștiințarea scrisă sau telefonică făcută de asistentul arbitral despre numire, prin care se obligă să îndeplinească misiunea de arbitru în acel litigiu cu nepărtinire și cu respectarea prezentului regulament.

(3) Din momentul constituirii tribunalului arbitral, acesta este investit cu judecarea cererii de arbitraj și a celorlalte cereri privind procedura arbitrală, cu excepția cererilor care, prin dispoziții imperative ale legii, sunt de competența instanțelor judecătorești.

(4) Comunicarea cererilor, actelor și informațiilor în legătură cu litigiul se face prin grija asistentului arbitral, arbitrii neavând legătură directă cu părțile.

Art. 29. — (1) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 3 luni de la data constituirii sale.

(2) Termenul se suspendă pe timpul judecării unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente sau al completării tribunalului arbitral, în cazul prevăzut la art. 26.

(3) Părțile pot consimți în scris la prelungirea termenului arbitrajului.

(4) De asemenea, tribunalul arbitral poate dispune prin încheiere, pentru motive temeinice, prelungirea termenului arbitrajului cu cel mult două luni.

Art. 30. — Expirarea termenelor prevăzute la art. 29 nu poate constitui un motiv de caducitate a arbitrajului, în afară de cazul în care una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la primul termen de înfățișare, că înțelege să invoce caducitatea.

Art. 31. — Locul arbitrajului este la sediul Bursei de Valori București, respectiv la sediul Societății de Bursă RASDAQ. Părțile, de acord cu camera arbitrală, pot conveni însă alt loc.

CAPITOLUL IV

Sesizarea tribunalului arbitral. Cererea de arbitraj. Întâmpinarea. Cererea reconvențională. Comunicarea actelor. Măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice

Art. 32. — (1) Tribunalul arbitral este sesizat printr-o cerere scrisă, care va cuprinde:

a) numele, domiciliul sau reședința persoanei fizice, iar pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. Se vor menționa, după caz: numărul de înmatriculare în registrul comerțului, numărul de telefon, telex, fax, contul bancar;

b) numele și calitatea celui care angajează sau reprezintă partea în litigiu, indicându-se actul din care rezultă calitatea, precum și dreptul de a semna;

c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copia de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea valorii;

e) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Când se solicită proba cu martori, se vor preciza numele și domiciliul acestora;

f) numele arbitrilor desemnați sau al arbitrilor unic propus;

g) semnătura părții.

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(3) La cerere se anexează și dovada plății taxei arbitrale.

Art. 33. — Cererea de arbitraj se adresează tribunalului arbitral și se depune împreună cu actele însoțitoare la camera arbitrală, atașându-se câte un exemplar pentru fiecare părț.

Art. 34. — În cazul în care cererea de arbitraj nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute la art. 32, asistentul arbitral invită reclamantul să le completeze în mod corespunzător, într-un termen care nu poate depăși 5 zile.

Art. 35. — În termen de cel mult 5 zile de la primirea cererii de arbitraj sau, după caz, de la completarea acesteia și de la expirarea termenului prevăzut la art. 34, asistentul arbitral comunică părâtului un exemplar al cererii și al

Art. 36. — (1) Primind cererea de arbitraj, părâtul va face o întâmpinare cuprinzând, pe de o parte, numele arbitrilor ales de el sau răspunsul la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de către un arbitru unic, precum și la persoana acestuia, iar pe de altă parte, excepțiile referitoare la cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și, în mod corespunzător, celelalte mențiuni și cerințe corespunzătoare prevăzute la art. 32 pentru cererea de arbitraj.

(2) Alegerea arbitrilor se poate face și printr-o înștiințare scrisă, în termenul de depunere a întâmpinării.

(3) În termen de 7 zile de la primirea cererii de arbitraj părâtul va comunica reclamantului întâmpinarea, împreună cu actele însoțitoare, și, de asemenea, va depune un exemplar la Camera arbitrală, atașând dovada de comunicare.

(4) Nedepunerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului.

(5) Dacă prin nedepunerea sau prin necomunicarea întâmpinării litigiul se amână, părâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor produse prin amânare.

Art. 37. — După constituirea tribunalului arbitral asistentul arbitral transmite de îndată tribunalului arbitral dosarul, făcând mențiune scrisă despre acest fapt, cu precizarea datei transmiterii.

Art. 38. — Supraarbitrul sau, după caz, arbitrul unic fixează termen de dezbateri a litigiului pentru termenul când părțile vor fi citate. Acest termen nu poate fi mai mic de 7 zile de la data expedierii citației.

Art. 39. — (1) Dacă părâtul are pretenții împotriva reclamantului, derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

(2) Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării sau cel mai târziu până la primul termen de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală.

(3) Cererea reconvențională se soluționează o dată cu cererea principală. În situația în care numai cererea principală este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat.

Art. 40. — (1) Comunicarea cererii de arbitraj și a întâmpinării, a citațiilor, a hotărârilor arbitrale și a încheierilor de ședință se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(2) Celelalte înscrisuri, precum și informațiile și diversele înștiințări pot fi făcute și prin scrisoare recomandată cu recipisă poștală de predare, telegramă, telex, fax sau prin orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis. În cazul comunicărilor telefonice asistentul arbitral va face mențiune în dosar, precizând data și ora convorbirii.

(3) Orice înscris poate fi înmănat și personal părții sau reprezentantului ei, sub semnătura certificată de asistentul arbitral, cu precizarea datei înmânării.

(4) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

(5) Înscrisurile comunicate părților se consideră înmănate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada avizării sale.

Art. 41. — Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitraj sau în întâmpinare sau în contractul și corespondența dintre părți. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare, dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți și camerei arbitrale.

Art. 42. — (1) Înaintea sau în cursul arbitrajului oricare parte poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări

(2) La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitraj și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștință tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

Art. 43. — În cursul arbitrajului măsurile asigurătorii și măsurile vremelnice, precum și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate și de tribunalul arbitral. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se solicită instanței judecătorești competente.

CAPITOLUL V

Dezbaterea litigiului

Art. 44. — Părțile pot participa la dezbaterea litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de avocați.

Art. 45. — La ședințele de dezbatere a litigiului pot participa părțile în litigiu sau reprezentanții acestora, consilierii părților, interpreții, precum și celelalte persoane chemate. Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, pot asista și alte persoane.

Art. 46. — Oricare dintre părți poate cere în scris ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar.

Art. 47. — Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne soluționarea litigiului, citând părțile, dacă apreciază că prezența lor la dezbatere este necesară.

Art. 48. — (1) Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral și desfășurarea procedurii până la primul termen de înfățișare trebuie ridicată, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la acest prim termen, dacă nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu până la primul termen de înfățișare.

Art. 49. — (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și la faptele litigiului și poate dispune administrarea oricăror probe prevăzute de lege.

(3) Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral.

(4) Ascultarea martorilor și a experților se face fără prestare de jurământ.

(5) Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri părțile se pot adresa instanței judecătorești competente.

(6) Aprecierea probelor se face de către arbitri, potrivit intimei lor convingeri.

Art. 50. — Tribunalul arbitral poate admite, în condițiile legii, administrarea de probe, la cererea unei părți, numai dacă asemenea probe au fost solicitate prin cererea de arbitraj sau prin întâmpinare ori prin memorii depuse anterior primului termen de înfățișare și comunicate celeilalte părți. Probele care nu au fost cerute în aceste condiții nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, în afară de cazurile în care:

a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;

b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Art. 51. — (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate într-o încheiere de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consem-

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. a) și b), următoarele:

a) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;

b) cererile și susținerile părților;

c) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;

d) dispozitivul;

e) semnăturile arbitrilor, cu respectarea art. 59, precum și semnătura asistentului arbitral.

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor, precum și de actele dosarului.

(5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere.

(6) Părților li se comunică, la cerere, o copie de pe încheierea de ședință.

Art. 52. — Dosarul litigiului este confidențial. Nici o persoană străină de litigiu nu are acces la dosar fără acordul scris al părților și fără încuviințarea tribunalului arbitral.

CAPITOLUL VI

Hotărârea arbitrală

Art. 53. — (1) Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei sentințe arbitrale.

(2) Dacă părătul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va putea da o sentință parțială în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul își retrage cererea de arbitraj mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a președintelui camerei arbitrale.

Art. 54. — (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al normelor de drept aplicabile, ținând seama, atunci când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

Art. 55. — (1) Tribunalul arbitral, după ce va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterile și trece la deliberare și la luarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor arbitrilor în persoană, consemnându-se în hotărâre această participare.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 15 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut la art. 29.

Art. 56. — Hotărârea se ia cu unanimitate de voturi sau, în caz de dezacord, cu majoritate. Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Art. 57. — Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, litigiul poate fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitraj, cu citarea părților.

Art. 58. — (1) Îndată după deliberare și după stabilirea soluției se întocmește dispozitivul hotărârii, care se semnează de către toți membrii tribunalului arbitral, precum și de asistentul arbitral.

(2) Dacă există opinie separată, aceasta se va menționa în dispozitiv.

Art. 59. — (1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

a) compoziția nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința lor ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților, și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) dispozițiile și motivele soluției și cererile părților pe care

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, dispozițiile art. 56 rămânând aplicabile, precum și semnătura asistentului arbitral.

(2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului.

Art. 60. — (1) Dacă prin hotărârea pronunțată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere, oricare dintre părți poate solicita, în termen de 5 zile de la primirea hotărârii, completarea ei. Sentința de completare se dă cu citarea părților.

(2) Greșelile materiale din textul sentinței arbitrale sau alte greșeli evidente care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul pot fi rectificate, la cererea oricăreia dintre părți, formulată în termenul prevăzut la alineatul precedent, sau din oficiu, printr-o încheiere de îndreptare.

(3) Sentința de completare sau încheierea de îndreptare face parte integrantă din sentința arbitrală și se pronunță de același tribunal arbitral.

(4) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de completarea sau de îndreptarea sentinței.

Art. 61. — (1) Sentința arbitrală va fi comunicată părților în cel mult 20 de zile de la data pronunțării ei.

(2) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

Art. 62. — Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bunăvoie de către partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în sentință.

Art. 63. — Hotărârile arbitrale pot fi publicate numai cu acordul părților. Ele pot fi însă comentate, sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau în culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele sau denumirea părților ori date care ar putea prejudicia interesele lor. În aceste condiții, camera arbitrală poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau documentare, după terminarea litigiilor.

Art. 64. — La cererea părții câștigătoare, sentința arbitrală se investeste cu formulă executorie de către instanța judecătorească competentă.

Art. 65. — Sentința arbitrală investită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

CAPITOLUL VII

Desființarea hotărârii arbitrale

Art. 66. — Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul dintre următoarele motive:

a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;

b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule ori inoperante;

c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;

d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;

e) sentința a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut la art. 29, dispozițiile art. 30 rămânând aplicabile;

f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;

g) sentința arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de către arbitri;

h) dispozitivul sentinței arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire;

i) sentința arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.

Art. 67. — Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiune în anulare împotriva sentinței arbitrale. Renunțarea la acest drept se poate face însă după pronunțarea sentinței arbitrale.

Art. 68. — Acțiunea în anulare poate fi introdusă, în termen de o lună de la data comunicării sentinței arbitrale, la instanța competentă potrivit art. 365 alin. 1 din Codul de procedură civilă, respectiv la Tribunalul Municipiului București sau la Curtea de Apel București, în funcție de valoarea litigiului.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 69. — Pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar putea ivi în organizarea și desfășurarea arbitrajului partea interesată poate sesiza instanța judecătorească competentă.

Art. 70. — (1) Prevederile prezentului regulament se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă.

(2) În lipsa unor prevederi în prezentul regulament sau în Codul de procedură civilă, tribunalul arbitral va putea reglementa procedura arbitrală de urmat, așa cum va considera mai potrivit.

Art. 71. — Regulamentul de față, inclusiv Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale, a fost adoptat, în temeiul art. 77 din Legea nr. 52/1994 privind valorile mobiliare și bursele de valori, de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare prin Ordinul nr. 6 din 31 martie 1999 și intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României.

NORME

privind taxele și cheltuielile arbitrale

Art. 1. — (1) În temeiul art. 359 din Codul de procedură civilă, pentru remunerarea serviciilor prestate de camera

arbitrală se percepe o taxă arbitrală stabilită în funcție de valoarea obiectului cererii de arbitraj, după cum urmează:

Valoarea obiectului cererii

- până la 1.000.000 lei
- între 1.000.001 lei și 10.000.000 lei
- între 10.000.001 lei și 50.000.000 lei
- între 50.000.001 lei și 100.000.000 lei
- între 100.000.001 lei și 500.000.000 lei

Taxa arbitrală

- 100.000 lei (taxă fixă minimă)
- 100.000 lei plus 8% pentru ceea ce depășește 1.000.000 lei
- 820.000 lei plus 6% pentru ceea ce depășește 1.000.000 lei
- 3.220.000 lei plus 4% pentru ceea ce depășește 50.000.000 lei
- 5.220.000 lei plus 2% pentru ceea ce depășește 100.000.000 lei

Art. 2. — În afară de taxa arbitrală, părțile sunt obligate să plătească, în următoarele condiții, cheltuielile arbitrale constând în: cheltuieli de administrare a probelor; onorariile avocaților; cheltuielile de deplasare a arbitrilor, experților, martorilor, precum și alte cheltuieli necesitate de desfășurarea litigiului.

Art. 3. — (1) Taxa arbitrală se reduce cu 25% în cazul în care litigiul este soluționat de un arbitru unic.

(2) Dacă reclamantul și-a retras cererea de arbitrare mai înainte de emiterea citațiilor pentru primul termen de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantumul ei.

(3) În cazul în care, ca urmare a împăcării părților sau a renunțării la arbitrare, litigiul încetează la primul termen de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 50% din cuantumul ei.

(4) Atunci când tribunalul arbitral pronunță o hotărâre prin care se constată necompetența arbitrajului, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantumul ei.

(5) Dacă reclamantul își reduce pretențiile mai înainte de primul termen la care părțile au fost citate, taxa arbitrală se recalculează la valoarea obiectului cererii astfel redus.

(6) Taxa arbitrală minimă este ireductibilă.

(7) În cazul în care instanța judecătorească anulează hotărârea arbitrală pentru necompetența arbitrajului, taxa arbitrală se restituie în proporție de 95%.

Art. 4. — (1) Cererea reconvențională și cererea de chemare în garanție se taxează întocmai ca și cererea principală de arbitrare.

(2) Dispozițiile art. 3 se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește cererile prevăzute la alin. (1).

Art. 5. — (1) Cererile pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept, formulate în baza art. 111 din Codul de procedură civilă, se taxează cu 500.000 lei.

(2) Cererile pentru recuzarea unui arbitru se taxează cu taxa arbitrală minimă.

(3) Cererile pentru încuviințarea de măsuri asiguratorii și măsuri vremelnice, precum și pentru constatarea anumitor împrejurări de fapt se taxează cu dublul taxei arbitrale minime.

(4) Cererile pentru eliberarea de certificate privind situația unor litigii arbitrale se taxează cu 20% din taxa arbitrală minimă.

(5) Cererile pentru desființarea contractului (rezoluțiune, reziliere, anulare) se taxează la valoarea bunurilor sau a sumelor de bani ce se pretind a fi restituite, inclusiv a eventualelor despăgubiri. Când se cere numai desființarea sau constatarea desființării contractului, se percepe taxa arbitrală minimă.

(6) Când prin cererea de arbitrare se pretind dobânzi, penalități sau majorări de întârziere, suma acestora, de la data de la care încep să curgă și până la data introducerii cererii sau a majorării ei cu aceste pretenții, se cumulează cu valoarea celorlalte pretenții bănești (despăgubiri, restituiri etc.).

Art. 6. (1) — Taxa arbitrală se plătește integral la introducerea cererii de arbitrare sau, după caz, a cererii reconvenționale ori de chemare în garanție. La cerere se atachează și dovada plății.

Această dovadă se poate prezenta și în cadrul unui termen stabilit de secretariatul camerei arbitrale, dar nu mai târziu de 7 zile de la data introducerii cererii.

(2) Președintele camerei arbitrale poate aproba ca taxa arbitrală aferentă cererilor prevăzute la alin. (1) să fie plătită în două tranșe, prima la introducerea cererii, iar a doua

(3) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face o dată cu introducerea cererii sau în termenul prescris în acest scop, cererea de arbitrare se restituie reclamantului.

Art. 7. — Pentru reluarea procedurii arbitrale după suspendarea litigiului nu se plătesc taxe arbitrale.

Art. 8. — (1) Partea la cererea căreia s-a încuviințat efectuarea unei expertize ori administrarea altei probe sau efectuarea, prin grija camerei arbitrale, de traduceri sau de copii de pe actele dosarului are obligația să avanseze costul efectuării acestora.

(2) Dacă o asemenea măsură este dispusă din oficiu, tribunalul arbitral va putea obliga pe oricare dintre părți sau pe ambele, în proporția pe care o va stabili, să avanseze costul efectuării ei.

Art. 9. — (1) Din taxele arbitrale încasate de camera arbitrală o cotă de 50% se prelevează pentru constituirea fondului destinat plății onorariilor arbitrilor.

(2) Onorariile arbitrilor se stabilesc de președintele camerei arbitrale, ținându-se seama de valoarea și de complexitatea litigiului, precum și de timpul afectat soluționării acestuia, ca și de alte circumstanțe relevante în cauză, fără însă ca totalul onorariilor să depășească 50% din taxa arbitrală încasată în litigiul respectiv. În mod excepțional, acest plafon poate fi depășit, dacă există rezerve la fondul pentru plata onorariilor arbitrilor.

(3) În cazul întreruperii arbitrajului fără a se pronunța o hotărâre, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusă se reduc în mod corespunzător.

(4) Plata onorariilor arbitrilor se va face prin camera arbitrală după terminarea litigiului, printr-o hotărâre arbitrală pronunțată și redactată potrivit Regulamentului de procedură arbitrală.

Art. 10. — Taxa arbitrală și cheltuielile arbitrale se plătesc în numerar, direct la casieria Bursei de Valori București/Societății de Bursă RASDAQ, sau prin documente de plată acceptate de Bursa de Valori București/Societatea de bursă RASDAQ. În acest din urmă caz, taxa și cheltuielile arbitrale se consideră plătite în ziua intrării sumelor în contul Bursei de Valori București/Societății de Bursă RASDAQ.

Art. 11. — Dacă una dintre părți nu își îndeplinește obligația ce îi revine cu privire la avansarea sau la plata taxei ori a cheltuielilor arbitrale, cealaltă parte o poate îndeplini, urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească modul de suportare a sumelor respective.

Art. 12. — (1) Dacă taxa sau cheltuielile arbitrale nu s-au plătit conform prevederilor prezentelor norme, nu se va da curs cererii respective sau procedurii arbitrale.

(2) Orice diferență în plus sau în minus privind taxele sau cheltuielile se regularizează și se achită de îndată.

Art. 13. — (1) Taxele și cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a pierdut litigiul, integral, dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate, sau proporțional cu ceea ce s-a acordat, dacă cererea este admisă în parte.

(2) Părțile pot conveni asupra altui mod de suportare a taxei și a cheltuielilor arbitrale.

Art. 14. — Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea din a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

Art. 15. — Prezentele norme fac parte integrantă din Regulamentul de procedură al Camerei Arbitrale a Bursei de Valori București și al Camerei Arbitrale a Pieței RASDAQ și se aplică cu începere de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

MODELE ORIENTATIVE

I. Clauza compromisorie recomandată de camera arbitrală pentru a fi inclusă în contractele încheiate pentru operațiuni de bursă

„Orice litigiu decurgând din sau în legătură cu acest contract, inclusiv referitor la validitatea, interpretarea, executarea ori desființarea lui (varianta: „Orice litigiu decurgând din operațiunile de bursă convenite de subsemnații“), cu se va soluționa prin arbitrajul Camerei Arbitrale a, în conformitate cu regulamentul de procedură al acestei camere. Hotărârea arbitrală este definitivă și obligatorie.“

Părțile mai pot adăuga, la opțiunea lor, următoarele mențiuni:

1. „Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic numit prin acordul părților sau, în lipsa acestui acord, de președintele camerei arbitrale“;

sau

2. „Tribunalul arbitral va judeca litigiul în echitate.“

3. „Locul arbitrajului este la (dacă se stabilește alt loc decât sediul camerei arbitrale).“

4. „Tribunalul arbitral va pronunța hotărârea în termen de luni (în situația în care părțile convin să stabilească un termen mai mare sau mai mic de 3 luni, prevăzut de regulamentul de procedură al camerei arbitrale).“

II. Formular de compromis recomandat de Camera arbitrală a Bursii de Valori București

Subsemnații:

1. (numele/denumirea; numele reprezentanților legali; domiciliul/sediul; numărul de înmatriculare la registrul comerțului; numărul de telefon, telex, fax), denumită în continuare *partea 1*, și

2. (aceleași date), denumită în continuare *partea 2*,

constatăm că între noi a intervenit un litigiu izvorât din contractul nr. din, litigiu având următorul obiect:

Partea 1 pretinde că (expunerea pe scurt a pretențiilor);

Partea 2 susține că (expunerea pe scurt a obiecțiilor).

Subsemnații convenim ca acest litigiu să fie soluționat prin arbitrajul Camerei Arbitrale a, în conformitate cu regulamentul de procedură al acesteia.

Hotărârea arbitrală pronunțată în acest litigiu este definitivă și obligatorie.

Părțile vor mai adăuga, în mod obligatoriu, una dintre următoarele mențiuni:

1. „Tribunalul arbitral va fi compus din dl, în calitate de arbitru unic“; sau

„Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic numit de președintele camerei arbitrale“; sau

„Tribunalul arbitral va fi compus din 3 membri: dl, arbitru desemnat de partea 1, și dl, arbitru desemnat de partea 2. Cei 2 arbitri vor alege un supraarbitru, în termenul și în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură al camerei arbitrale.“ (variantă: „Supraarbitrul va fi desemnat de președintele camerei arbitrale“);

sau

„Tribunalul arbitral va fi compus din 2 arbitri și un supraarbitru, numiți de președintele camerei arbitrale, conform regulamentului de procedură arbitrală“;

sau

„Tribunalul arbitral va fi compus conform acestui regulament de procedură.“

Clauze facultative:

2. „Tribunalul arbitral va judeca litigiul în drept, cu aplicarea legii române“;

sau

„Tribunalul arbitral va judeca litigiul în echitate.“

3. „Locul arbitrajului este la (dacă se stabilește alt loc decât sediul camerei arbitrale).“

4. „Tribunalul arbitral va pronunța hotărârea în termen de luni (în situația în care părțile convin să stabilească un termen mai mare sau mai mic de două luni, prevăzut de regulamentul camerei arbitrale).“

Încheiat în dublu exemplar la, astăzi

Semnătura părții 1,
.....

Semnătura părții 2,
.....

REGULAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Blanduziei nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București.

Adresa pentru publicitate : Serviciul Relații Publice și agenții economici, București,

Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/2178, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro

